

Θεσσαλονίκη, 14 Οκτωβρίου 2013

Δελτίο Τύπου

Συναυλία: "Ρωσική Πρωτοπορία – Εικόνες, Ήχος & Λόγος"

Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2013

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης / Αίθουσα Αιμίλιος Ριάδης M2

Έναρξη: 21:00

"Ρωσική Πρωτοπορία – Εικόνες, Ήχος & Λόγος" είναι ο τίτλος της συναυλίας που θα πραγματοποιηθεί το **Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2013 στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης (αίθουσα Αιμίλιος Ριάδης M2, έναρξη 21:00)**, με αφορμή τις εκδηλώσεις του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης για τα 100 χρόνια από τη γέννησή του συλλέκτη Γιώργου Κωστάκη (Μόσχα 1913-Αθήνα 1990). Η συναυλία αποτελεί συνδιοργάνωση του ΚΜΣΤ, στο οποίο ανήκει η περίφημη και διεθνώς αναγνωρισμένη συλλογή Κωστάκη, με τον Δήμο Θεσσαλονίκης / Διεύθυνση Πολιτισμού και τον Οργανισμό Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης, ενώ εντάσσεται στο κεντρικό πρόγραμμα της 4^{ης} Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης και των 48^{ων} Δημητρίων.

Η εποχή της ρωσικής πρωτοπορίας (1900-1930) χαρακτηρίζεται από την οργανική συνεργασία όλων των τεχνών. Την αίσθηση αυτή θα επιχειρήσουν να μεταφέρουν η γνωστή ηθοποιός Ταμίλλα Κουλίεβα που θα απαγγείλει ποιήματα της ρωσικής πρωτοπορίας και θα σκηνοθετήσει την παράσταση και η υψίφωνος του Θεάτρου Μπολσόι, Anna Nechaeva, η οποία θα τραγουδήσει τα *Επτά Τραγούδια*, *Έργο 127* σε ποίηση του Alexander Blok και μουσική του Dmitri Shostakovich. Μουσικά έργα της ίδιας περιόδου θα ερμηνεύσει το συγκρότημα *Transcription Ensemble* (Χρήστος Γκρίμπας – βιολοντσέλο, Νίκος Ζαφρανάς - πιάνο, Γιώργος Κανδυλίδης – βιολί). Εικόνες έργων τέχνης από τη Συλλογή Κωστάκη θα προβάλλονται κατά τη διάρκεια της παράστασης. Η επιλογή των έργων τέχνης καθώς και η μετάφραση των ποιημάτων έγιναν από τη Μαρία Τσαντσάνογλου, Διευθύντρια του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, ενώ για την οργάνωση και τον συγχρονισμό του οπτικο-ακουστικού υλικού συνεργάζεται η ιστορικός τέχνης και μουσικός Εύη Μπανιωτοπούλου.

Τα ποιητικά, μουσικά και εικαστικά έργα επιλέχθηκαν με ιστορικά και αισθητικά κριτήρια και σε πολλές περιπτώσεις η σχέση τους είναι οργανική. Έτσι, οι μουσικές μινιατούρες του Αρτούρ Λουριέ που είναι αφιερωμένες στον Πικάσο συμπληρώνονται από τα σχέδια έργων του Πικάσο που αντέγραψε ο Ιβάν Κλιούν, το ποίημα «Ακούστε» του Βλαντίμιρ Μαγιακόφσκι σχετικά με τον ρόλο των αστεριών στην ζωή του ανθρώπου συμπληρώνεται με εικόνες που αναπαριστούν τον μακρόκοσμο του σύμπαντος, ο λογοτέχνης Δανιήλ Χαρμς και ο μουσικός Νικολάι Ροσλαβέτς, θύματα και οι δύο του σταλινισμού, συναντιούνται στις πιο πειραματικές εκδοχές του έργου τους και η Ελένα Γκουρό, μια σπουδαία δημιουργός που μίλησε πρώτη για

την οργανική σύνθεση των τεχνών ήδη από την πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα, παρουσιάζεται τόσο ως ζωγράφος όσο και ως ποιήτρια.

(Εισιτήρια πωλούνται από τα εκδοτήρια του ΟΜΜΘ. 12€, 8€ μαθητικά-φοιτητικά-κάτοχοι κάρτας ανεργίας)

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Η **Ταμίλλα Κουλιέβα** γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Μόσχα. Σπούδασε σκηνοθεσία στο Κρατικό Πανεπιστήμιο Πολιτισμού της Μόσχας. Απόφοιτη του Κρατικού Μουσικού Σχολείου Μόσχας (δίπλωμα πιάνου) και του Κρατικού Πανεπιστημίου VGIK (δίπλωμα ηθοποιού θεάτρου, κινηματογράφου και διδασκαλίας υποκριτικής). Το 1990 πήρε το Master of Fine Arts και έως το 1992 δίδαξε στο Κρατικό Πανεπιστήμιο Κινηματογράφου το μάθημα της Αγωγής του ηθοποιού, καθώς και αυτοσχεδιασμό με βάση το σύστημα “Μ. Τσέχοφ”. Στην Ελλάδα συμμετείχε σε πρωταγωνιστικούς ρόλους σε μεγάλο αριθμό θεατρικών παραστάσεων τόσο στο αρχαίο δράμα-όπως *Μήδεια*, *Ιφιγένεια εν Αυλίδι*, *Τρωάδες*-όσο και σε σύγχρονο και κλασικό ρεπερτόριο. Με πρωταγωνιστικούς ρόλους σε κινηματογραφικές ταινίες έχει διακριθεί σε Ευρώπη και Αμερική (βραβεία Α' γυναικείου ρόλου, Κρατικό βραβείο, “popular actress”, κ.α.). Τα τελευταία χρόνια ασχολείται με την σκηνοθεσία (*Ορχήστρα* του Jean Anouilh, *Μαίρη Πόπινς* της P.L Travers). Από το 1992 διδάσκει το μάθημα υποκριτικής και αυτοσχεδιασμού με βάση το σύστημα “Μ. Τσέχοφ” στην Ελλάδα.

Η υψίφωνος **Anna Nechaeva** γεννήθηκε στην πόλη Σαράτοφ της Ρωσίας. Απόφοιτος του μουσικού κολλεγίου Lysenko Poltava και του Κρατικού Ωδείου του Σαράτοφ (κλασικό τραγούδι). Σολίστ στην Opera Company της Αγίας Πετρούπολης (2003-2008) και του περίφημου θεάτρου Μιχαίλοφσκι (2008-2012). Οι πρωταγωνιστικοί ρόλοι της περιλαμβάνουν μεταξύ την Τατιάνα (Ευγένιος Ονέγκιν), την Madama Butterfly, την Ξένια (Μπορίς Γκοντουνόφ), την Μικρή Γοργόνα του Dvořák κ.ά. Το 2012 έκανε το ντεμπούτο της στην όπερα του θεάτρου Μπολσόι της Μόσχας τραγουδώντας τον ρόλο της Ναστάσιας στην “Μάγισσα” του Τσαϊκόφσκι. Από το 2012 είναι σολίστ του θεάτρου Μπολσόι όπου έχει τραγουδήσει τους ρόλους της Lolanta, της Liu (Turandot) και της Yaroslavna (Πρίγκηπας Ίγκορ).

Το συγκρότημα **Transcription Ensemble** δημιουργήθηκε το 2007 και αποτελείται από τρεις επιτυχημένους σολίστ, τους **Χρήστο Γρίμπα** (βιολοντσέλο), **Νίκο Ζαφρανά** (πιάνο) και **Γιώργο Κανδυλίδη** (βιολί). Μέσα από τη συναυλιακή του δραστηριότητα, το σύνολο στοχεύει στην ανάδειξη του πλούσιου ρεπερτορίου δημοφιλών έργων σε μεταγραφή για μικρό σύνολο αλλά και έργων εκτός ρεπερτορίου με βαρύνουσα ιστορική και κοινωνικο-πολιτική σημασία. Κατέχει μια σημαντική θέση στα καλλιτεχνικά δρώμενα με σημαντικές εμφανίσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με την έρευνα και ερμηνεία έργων συνθετών της περιόδου της ρωσικής πρωτοπορίας και έχουν εμφανιστεί, μεταξύ άλλων στο MMA, το ΜΜΘ, το ΚΜΣΤ, την Εθνική Πινακοθήκη, την Ε.Β.Υ., την Tate Modern του Λονδίνου, το Reina Sofia της Μαδρίτης κ.α.

Η **Μαρία Τσαντσάνογλου** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Το ερευνητικό της πεδίο και οι δημοσιεύσεις της αφορούν κυρίως την περίοδο της ρωσικής πρωτοπορίας. Μέλος της Κρατικής Επιτροπής του Υπουργείου Πολιτισμού για την παραλαβή της Συλλογής Κωστάκη (1998). Επιστημονική συνεργάτης για θέματα πολιτισμικής προβολής και Ακόλουθος Τύπου στην Ελληνική Πρεσβεία της Μόσχας (1994-2002). Έχει διδάξει ιστορία της τέχνης στο Πανεπιστήμιο Λομονόσοφ (1997-2001) και στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (από το 2002). Διευθύντρια στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης από το 2006. Μεταφράστρια λογοτεχνικών και επιστημονικών κειμένων από τα ρωσικά και τα αγγλικά. Έχει επιμεληθεί πολλές εικαστικές εκθέσεις και έχει μεγάλο αριθμό δημοσιευμάτων και συμμετοχών σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η **Εύη Μπανιωτοπούλου** είναι ανεξάρτητη ιστορικός τέχνης και επιμελήτρια εκθέσεων. Έχει συνεργαστεί με δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα τέχνης, πολιτισμού και ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι κάτοχος Πτυχίου Πιάνου (Κ.Ω.Θ.) και διδακτορικού στην ιστορία της τέχνης (Central Saint Martins College of Art and Design).

ΕΚΘΕΣΗ «Η ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΩΣΤΑΚΗ ΚΑΙ Η ΡΩΣΙΚΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ. 100 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΕΚΤΗ»

Η έκθεση «**Η συλλογή Κωστάκη και η Ρωσική Πρωτοπορία. 100 χρόνια από τη γέννηση του συλλέκτη**» φιλοξενείται **έως τις 31 Ιανουαρίου 2014** σε όλους τους ορόφους του ΚΜΣΤ στη Μονή Λαζαριστών, και εντάσσεται στο κεντρικό πρόγραμμα της 4^{ης} Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης.

Πρόκειται για μία μεγάλης κλίμακας παρουσίαση της συλλογής και του αρχείου Κωστάκη με έργα που ακολουθούν το βλέμμα και την μέθοδο του συλλέκτη και ξεδιπλώνουν την ιστορία της συλλογής του. Η έκθεση αναπτύσσεται μέσα από ποικίλες μονογραφικές παρουσιάσεις καλλιτεχνών και τονίζονται οι επιμέρους ενότητες της συλλογής.

Επιμέλεια: Μαρία Τσαντσάνογλου, Διευθύντρια του ΚΜΣΤ, Αγγελική Χαριστού, Ιστορικός Τέχνης - Επιμελήτρια στη συλλογή Κωστάκη στο ΚΜΣΤ.

Ο συλλέκτης Γιώργος Κωστάκης και η συλλογή του στο ΚΜΣΤ

Ο Γιώργος Κωστάκης γεννήθηκε στη Μόσχα το 1913. Ο πατέρας του ήταν έμπορος από τη Ζάκυνθο και είχε εγκατασταθεί οικογενειακά στη Μόσχα. Έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στη ρωσική πρωτεύουσα και εργάστηκε ως οδηγός στην ελληνική πρεσβεία μέχρι το 1940. Όταν η ελληνική πρεσβεία λόγω του πολέμου έκλεισε, ο Γ. Κωστάκης συνέχισε να εργάζεται στην канаδική πρεσβεία. Στα πλαίσια των επαγγελματικών του καθηκόντων συνόδευε ξένους διπλωμάτες στις επισκέψεις τους σε παλαιοπωλεία και οίκους τέχνης. Χωρίς να έχει ιδιαίτερη καλλιτεχνική παιδεία και επαφή με τη μοντέρνα τέχνη, προικισμένος όμως με ένα σπάνιο ένστικτο, εντυπωσιάστηκε όταν αντίκρισε το 1946 ένα πίνακα της Όλγας Ροζάνοβα.

Από τότε άρχισε να ενδιαφέρεται για τη ρωσική πειραματική τέχνη των αρχών του 20ού αιώνα. Ήρθε σε επαφή με τις οικογένειες και τον στενό κύκλο των καλλιτεχνών καθώς και με όσους καλλιτέχνες βρίσκονταν ακόμη στη ζωή και για τρεις τουλάχιστον δεκαετίες συγκέντρωνε μεθοδικά έργα «ρωσικής πρωτοπορίας» δημιουργώντας μια περίφημη συλλογή η οποία διέσωσε από την καταστροφή και τη λήθη αυτό το εξαιρετικά σημαντικό τμήμα της ευρωπαϊκής τέχνης του 20^{ου} αιώνα. Σε πολλές περιπτώσεις αντιμετώπισε ιδιαίτερες δυσκολίες διότι το σταλινικό καθεστώς είχε θέσει σε απαγόρευση τα έργα της ρωσικής πρωτοπορίας, επιβάλλοντας στην τέχνη το δόγμα του σοσιαλιστικού ρεαλισμού. Ο ίδιος πίστευε ότι η παραγνώριση της τέχνης της «ρωσικής πρωτοπορίας» ήταν ένα τραγικό λάθος και ότι «οι άνθρωποι θα την χρειάζονταν και θα την εκτιμούσαν κάποια μέρα». Το 1977 ο Κωστάκης έφυγε από τη Μόσχα και εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα αφήνοντας στην Πινακοθήκη Τρετιακόφ ένα σημαντικό μέρος της συλλογής του. Πέθανε στην Αθήνα το 1990.

Η συλλογή Κωστάκη στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης απαρτίζεται από 1277 έργα τέχνης (πίνακες ζωγραφικής, σχέδια, κατασκευές, κεραμικά κ.α.) σημαντικών καλλιτεχνών της ρωσικής πρωτοπορίας, όπως οι Κ. Μαλέβιτς, Λ. Ποπόβα, Β. Τάτλιν, Α. Ρότσενκο, Ι. Κλιουν, Γ. Κλούτσις, Σ. Νικρίτιν, Ο. Ροζάνοβα, Β. Στεπάνοβα, Ν. Ουνταλσόβα, Μ. Ματιούσιν, Π. Φιλόνοφ και πολλών άλλων. Η συλλογή είναι αντιπροσωπευτική όλων των ρευμάτων και των τάσεων της ρωσικής πρωτοπορίας, μιας από τις πιο ρηξικέλευθες και ενδιαφέρουσες περιόδους της παγκόσμιας τέχνης που άνθισε στη Ρωσία στις τρεις πρώτες δεκαετίες του 20^{ου} αιώνα. Όπως θα πούμε πιο αναλυτικά παρακάτω, η αγορά της συλλογής Κωστάκη έγινε από το ελληνικό δημόσιο το Μάρτιο του 2000 και με απόφαση του Υπουργείου Πολιτισμού περιήλθε στο νεοϊδρυθέν Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης της Θεσσαλονίκης.

Πρόκειται για τη σημαντικότερη συλλογή έργων ρωσικής πρωτοπορίας (1900-1930) που βρίσκεται σήμερα εκτός Ρωσίας και έχει μεγάλη κινητικότητα σε εκθέσεις στην Ευρώπη και την Αμερική.

Με την παράκληση να δημοσιευθεί ή να μεταδοθεί

Η 4η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης αποτελεί τη δεύτερη διοργάνωση του τριμερούς προγράμματος που ξεκίνησε το 2011 και υλοποιείται μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος Μακεδονία-Θράκη 2007-2013 του ΕΣΠΑ που συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης) και την Ελλάδα.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης 2007-2013

Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Ενδιάμεση
Διαχειριστική
Αρχή

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

biennále: 4

ΜΠΙΕΝΑΛΕ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
THESSALONIKI BIENNALE OF CONTEMPORARY ART

Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης
25ης Μαρτίου & Παραλίας
Τ: +30 2310895800
info@tch.gr
www.tch.gr

Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
Κολοκοτρώνη 21, Μονή Λαζαριστών
Τ: +30 2310 589152
info@greekstatemuseum.com
www.greekstatemuseum.com
press@greekstatemuseum.com